

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa Zgromadzenia Sióstr (...) [...] w W. i Prowincji W.
Zgromadzenia (R.) w W.
przeciwko [...] Towarzystwu Ubezpieczeń Wzajemnych w W.
o stwierdzenie nieważności i uchylenie uchwał,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 grudnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 6 listopada 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, którego wymogi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. wskazując na jej cechy konstrukcyjne i nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego

w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym. W przypadku powołania we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01 OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ.). Dla skutecznego natomiast powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

Skarżący wskazując na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej powołuje naruszenie art. 321 § 1 i 366 k.p.c. oraz art. 76 ust. 1 i 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i przedstawia wywód na uzasadnienie wskazanych naruszeń.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. Analiza wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że zachodzi wskazana przesłanka, bo twierdzenia skarżącego w świetle motywów zaskarżonego wyroku nie przekonują o naruszeniu zakazu orzekania ponad żądanie a jedynie o ocenie prawnej uchwały stanowiącej przedmiot żądania w procedurze wynikającej z prawomocnych uchwał 24 i 25 z dnia 3 lipca 2009 r. Zmiany statutu z 2009 r. są wskazywane w uzasadnieniu sądu odwoławczego ze

względu na wzajemne powiązanie z problemem prawnym a ich negatywna ocena nie ma znaczenia formalnego. Kwestia pojęcia dobrych obyczajów ma znaczenie ogólne i generalne oraz nie zależy od podstawy prawnej uchylenia uchwały.

Brak zatem podstaw do przyjęcia, że nastąpiły uchybienia przepisom prawa o charakterze elementarnym, mającym charakter oczywisty i widoczny *prima facie*.

Skarżący przedstawił dwa zagadnienia prawne dotyczące ustalenia relacji pomiędzy przepisami dotyczącymi towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych działającego na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej a przepisami dotyczącymi spółki akcyjnej na podstawie k.s.h., w tym odpowiedniego stosowania przepisów k.s.h. do towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, w tym korzystania z dorobku doktryny i orzecznictwa oraz problem co do ustalenia prymatu postanowień obowiązującego statutu towarzystwa w zakresie przymusowego umorzenia udziałów względem k.s.h. oraz dorobku doktryny i orzecznictwa na gruncie k.s.h. dotyczącego spółek akcyjnych.

Przedstawione zagadnienia nie są zagadnieniami prawnymi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżąca nie wykazała bowiem, że mają one poważny, uniwersalny i istotny charakter, wywołują zasadnicze kontrowersje lub rozbieżne oceny prawne, a ich rozstrzygnięcie jest konieczne zarówno dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, jak i przyczyni się do rozwoju judykatury. Sąd Apelacyjny odwołał się do art. 76 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i rozpoznał powództwo w jego granicach przyjmując, że zaskarżona uchwała została podjęta z pokrzywdzeniem członków mniejszościowych, uznał także szeroki zakres swobody w statutowym kształtowaniu stosunków wewnętrznych i zewnętrznych towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, w tym również co do umorzenia udziałów, i mimo że pozwany regulując tryb i zasady umorzenia udziałów odwołał się do art. 359 k.s.h. wskazał, że nie ma podstaw do jego stosowania w sprawie, bo pozwany nie działa w formie spółki akcyjnej. Ocena uchwały została dokonana w świetle art. 76 ustawy ubezpieczeniowej a co do wykorzystania poglądów doktryny w zakresie wykładni pojęcia „dobrych obyczajów” i „pokrzywdzenia członka” zgodnie ze znaczeniem przyjmowanym na gruncie k.s.h. przyjąć trzeba pogląd o ich generalności. W takiej sytuacji nie ma podstaw do badania relacji

pomiędzy wskazanymi przez skarżącego ustawami, skoro przepisy k.s.h. nie były przez sąd zastosowane a istotna rola statutu towarzystwa nie była kwestionowana.

Zważywszy na motywy Sądu *meriti* i treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi brak jest podstaw do przyjęcia, że skarżący skutecznie wykazał wskazaną przesłankę.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw